

วิธีดำเนินงานและวิธีรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือวัยรุ่นชายที่ติดเฮโรอีน มีอายุระหว่าง 13 ถึง 20 ปี ซึ่งมารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และโรงพยาบาลธัญญารักษ์ จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง และ เครื่องบันทึกเสียง

ขบวนการในการสร้างแบบสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยได้ค้นหาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหัวข้อซึ่งผู้วิจัยต้องการจะศึกษามาจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ และเอกสารต่าง ๆ หลายฉบับ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของหลายเรื่อง เพื่อศูติศทางและลักษณะในการที่จะตั้งคำถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นที่ติดเฮโรอีน
3. สร้างคำถามในแบบสัมภาษณ์โดยเลือกบางหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษานำมาดัดแปลงให้เหมาะสมที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ จากแบบสอบถามหลายชุดคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับ "แบบแผนการดำเนินชีวิตของประชาชนยุคปัจจุบัน"

พ.ศ. 2515 - 2516"¹ ซึ่งได้เลือกหัวข้อต่าง ๆ มาดัดแปลงให้เหมาะสมตามหัวข้อดังนี้
 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย การใช้เวลาว่าง เหตุผลในการใช้ยาเสพติด
 เปรียบเทียบลักษณะการใช้และปริมาณยาที่ใช้ในสมัยเริ่มติดยาเสพติดกับเมื่อติดยาเสพติดแล้ว

แบบสอบถาม "โครงการศึกษาชั้นมูลฐานเกี่ยวกับปัญหาการใช้ยาเสพติดให้โทษใน
 ประเทศไทย พ.ศ. 2514"² ซึ่งได้เลือกหัวข้อต่าง ๆ มาดัดแปลงให้เหมาะสมตามหัวข้อ
 ต่าง ๆ ดังนี้ ประวัติการใช้ยาเสพติด การใช้เวลาว่างในบ้าน การใช้เวลาว่างนอก
 บ้าน สุขภาพอนามัย

แบบสอบถาม "คนไข้ที่ติดยาเสพติดของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า" ซึ่งได้นำ
 หัวข้อต่าง ๆ มาดัดแปลงให้เหมาะสมดังต่อไปนี้ ประวัติการใช้ยาเสพติด สาเหตุที่ใช้
 ยาเสพติด วิธีที่ใช้ ปริมาณที่ใช้

แบบสอบถาม "แผนกจิตวิทยาโรงพยาบาลศรีอยุธยา" ได้เลือกหัวข้อต่าง ๆ
 มาดัดแปลงให้เหมาะสมดังนี้ ประวัติการติดยาเสพติด อาการผิดปกติในระยะติดยา
 สาเหตุที่ติดยาเสพติด การใช้เวลาว่าง การท่องเที่ยว

แบบสำรวจการใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2511³ ซึ่งได้นำหัวข้อเรื่องการใช้เวลาว่างมาดัดแปลง
 ให้เหมาะสม

¹สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ การวิจัยเกี่ยวกับแบบแผนการดำเนินชีวิตของ
 ประชาชนในยุคปัจจุบัน พ.ศ. 2515-2516 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2516, หน้า 1-29.

²อนุกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษชุดวิจัย, แบบสอบถามโครงการศึกษาชั้น
 มูลฐานเกี่ยวกับปัญหาการใช้ยาเสพติดให้โทษในประเทศไทย พ.ศ. 2514 หน้า 1-21.

³รัชนา กาญจนวิเศษย์, สำรวจการใช้เวลาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2511 วิทยานิพนธ์เพื่อขอรับปริญญา
 ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511, หน้า 25-31.

และแบบสอบถามโครงการวิจัยยาเสพติด⁴ (Drug Addiction Research Program) ซึ่งได้เลือกหัวข้อต่าง ๆ มาดัดแปลงให้เหมาะสมดังนี้ เคยท้อคคืออะไรบ้าง
 มวลเหตุจูงใจ สิ่งเสพติดรวม เคยเสพยาเสพติดชนิดอื่นมาก่อน จำนวนเงินที่ใช้ชื้อยา
 เสพต่อวัน จำนวนครั้งที่เสพต่อวัน วิธีเสพ ระยะเวลาทั้งหมดที่เสพ

4. ได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์กับวัยรุ่นที่ติดเฮโรอีน แล้วบันทึกเสียงใน
 การสัมภาษณ์ นำมาให้คณะอาจารย์ที่ปรึกษาฟัง แก้ไขเพิ่มเติมแล้วนำไปใช้สัมภาษณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีสัมภาษณ์ ผู้วิจัยอธิบายจุดประสงค์ของการสัมภาษณ์เพื่อจะเก็บรวบรวมข้อมูล
 เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นที่ติดเฮโรอีน เปรียบเทียบว่าการดำเนินชีวิตก่อนติดกับ
 หลังติดเฮโรอีนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ลักษณะของการสัมภาษณ์จะถามในด้านต่าง ๆ
 ดังต่อไปนี้คือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ที่อยู่อาศัย การคบเพื่อน การใช้เวลารว่าง
 ผลของการศึกษาเล่าเรียน ความประพฤตินิสัยหมาย ลักษณะการใช้ ปริมาณยาเสพติด
 และวิธีใช้ ตลอดจนสุขภาพอนามัย ขอให้ผู้รับการสัมภาษณ์ตอบตามความเป็นจริงเพื่อให้ได้
 ทราบว่าข้อมูลเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตอย่างไรหรือไม่ และข้อมูลเหล่านี้ได้
 เก็บไว้เป็นความลับ การสัมภาษณ์ใช้เครื่องบันทึกเสียงโดยตลอด

ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้สัมภาษณ์ โดยคุยกันถึงเรื่อง
 ทั่ว ๆ ไปก่อน เมื่อเห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีความพร้อมที่จะให้สัมภาษณ์แล้ว จึงเริ่มสัมภาษณ์
 โดยถามเปรียบเทียบระหว่างก่อนติดกับหลังติดเฮโรอีน ตามรายละเอียดในแบบสัมภาษณ์
 ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้นประมาณคนละ 1 ชั่วโมง 20 นาที (ดูรายละเอียดแบบสัมภาษณ์
 ในภาคผนวก)

⁴Drug Addiction Research Program Medical Correctional
Institution, Department of Correction, 4 pp. Dhanyburi Phoomthani.

วิธีให้คะแนน

YY	หมายถึงผู้ที่ตอบรับทั้งก่อนติดและหลังติดเฮโรอีน	ให้คะแนน = 0
YN	หมายถึงผู้ที่ตอบรับก่อนติดและตอบปฏิเสธหลังติดเฮโรอีน	ให้คะแนน = 1
NY	หมายถึงผู้ที่ตอบปฏิเสธก่อนติดและตอบรับหลังติดเฮโรอีน	ให้คะแนน = 1
NN	หมายถึงผู้ที่ตอบปฏิเสธทั้งก่อนติดและหลังติดเฮโรอีน	ให้คะแนน = 0

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาความถี่ของผู้ที่เปลี่ยนแปลงหลังติดเฮโรอีน
2. ทดสอบค่าความมีนัยสำคัญของความแตกต่าง ระหว่างพฤติกรรมก่อนติดกับหลังติดเฮโรอีน โดยใช้ค่า t (t -test) ใช้สูตร

$$t_D = \frac{\bar{D} - \mu_D}{s_D}$$

สัญลักษณ์ \bar{D} = ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่คำนวณจากค่าตอบ โดยหาจากสูตร

$$\bar{D} = \frac{\sum X}{N}$$

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนที่ได้จากค่าตอบ

N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่สัมภาษณ์

$$\mu_D = 0$$

s_D = ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยของคะแนนที่คำนวณจากค่าตอบ โดยใช้สูตร

$$s_D = \sqrt{\frac{\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$